

OSCAR EDELSTEIN – UN GEOLOG ȘI UN OM MINUNAT

Mircea-Dragomir ANDREI¹, Gabriela ANDREI²

ammircea@yahoo.com; arnold4386@yahoo.com

ABSTRACT: Born on 9 August 1938 in Bucharest, Oscar Edelstein is a leading Romanian geologist. He has made major contributions to the field of *economic geology* (for which he received the “Gheorghe Murgoci” Award of the Romanian Academy in 1977), as well as to stratigraphy-paleontology, cartography, mineralogy-petrography. He is a distinguished member of several professional associations: the Geological Society of Romania (President of the Baia Mare Branch 1990–2003); the Romanian Society of Economic Geology, the National Association of Professionals in Geology and Mining, the Association of Amateur Mineralogists, Paleontologists and Gemologists from Romania. He has authored over 70 specialized articles and has coordinated the publication of the monumental volume entitled “Dictionary of geologists who worked in the Baia Mare area and adjacent areas” (*Dicționarul geologilor care au lucrat în zona Baia Mare și în ariile adiacente*) (2008, 2014).

KEYWORDS: Oscar Edelstein, prospecting geologist, Baia Mare Prospecting Team, economic geology, stratigraphy-paleontology, cartography.

Oscar Edelstein s-a născut pe 9 august 1938 la București. «*Mama era din București iar tatăl din Cufoaia, un sat mic de lângă Tg. Lăpuș, Maramureș*». Învăță primele șapte clase la Școala Primară/elementară nr. 16, de pe Calea Plevnei. «*M-am legat de această școală atât pentru învățătorii și profesorii ei, dăruii profesunii lor, cât și pentru că aici am fost instructor de pionieri timp de zece ani*». Acestei școli îi va dedica un volum intitulat *Povestea unei școli bucureștene. Școala de pe Calea Plevnei* (2021). Următoarele clase, la Liceul de Băieți nr. 1 Nicolae Bălcescu (Colegiul Național Sf. Sava), iar în 1955, după absolvire, se înscrie la Facultatea de Geografie-Geologie a Universității din

¹ Membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a Comitetului Român de Istoria și Filozofia Științei și Tehnicii (CRIFST) al Academiei Române.

² Membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a Comitetului Român de Istoria și Filozofia Științei și Tehnicii (CRIFST) al Academiei Române.

Foto nr. 1 – Oscar Edelstein în 2018

București. După încheierea facultății, în 1960, este repartizat la Trustul de Explorări pentru Minereuri Neferoase (TEMN) din București, în cadrul căruia va lucra, ca geolog la Echipa de explorări Valea Roșie, zona Baia Mare, apoi, între 1962–1970, ca geolog la Echipa de Prospekțiuni Baia Mare, a aceiași instituții. În 1970, când are loc o reorganizare a activității geologice, mulți dintre geologii întreprinderilor cu sediul în București au fost relocați la diverse întreprinderi nou înființate din țară. Oscar Edelstein este repartizat la Intreprinderea

de Prospekțiuni și Explorări Geologice (IPEG) Maramureș, unde va lucra între anii 1970–1993, ca geolog prospector, mulți ani șef al Echipei de Prospekțiuni Baia Mare. După 1989, când lucrările geologice din România au fost reduse substanțial, la solicitarea fostului său coleg, dr. geolog Nicolae Pop, va lucra în Chile, tot ca geolog prospector, la Compania COEMIN din Copiapo (1993–1999). Revenit în țară, mai lucrează ca geolog la SC Geoproiect SRL, în perioada 2001–2003, timp în care realizează „inventarul” apelor minerale din județele Maramureș și Satu Mare, prin sintetizarea datelor existente, verificarea pe teren și măsurarea unor caracteristici pentru aproape toate ivirile.

«Un rol important în formarea mea ca geolog l-au avut profesorii de la facultate. Am avut șansa de a participa la cursurile unor cercetători foarte valoroși – academicienii Virgil Ianovici, Dan Giușcă, Dan Rădulescu, Mircea Socolescu, Grigore Răileanu, Nicolae Grigoraș. Mi-au fost de mare folos discuțiile cu doamna Emilia Saulea care m-a îndrumat la realizarea tezei de licență, cu Simon Pauliuc. Lucrurile practice ale profesiei de geolog explorator și prospector le-am învățat de la cei cu care mi-am început meseria: profesorul Mircea Socolescu, Remus Bordea, Alexandru Botnăreanu, Paul Vâlceanu, Sorin Rădulescu și tehnicianul geolog Cornel Ardeleanu. Modul de lucru în echipă de prospectori l-am preluat de la Paul Vâlceanu și Sorin Rădulescu, l-am îmbunătățit și l-am predat apoi, colegilor mei mai tineri.»

«Viața mea profesională a fost legată de cercetarea zonei vulcanice a munților Oaș-Igriș-Țibleș. (...) Cred că lucrul în echipă a asigurat găsirea celor

mai bune soluții în rezolvarea problemelor». Toți geologii pe care i-am cunoscut de-a lungul anilor, au vorbit cu mult drag și respect despre *munca în echipă*, fără de care nu ar fi fost posibile rezultatele pe care le-au obținut.

«*Am avut norocul să am colaboratori foarte buni, pasionați de geologie, cu care am realizat toate cele menționate*». Munca de teren, de multe ori în condiții dificile, creează legături pe viață între colegi, și amintiri indes-structibile ... «*Nu îi pot uita pe cei cu care am trăit în cort, în rulotă, la cabane mai bine gospodărite dar, destul de des ...părăsite, cu care am urcat de multe ori pantele abrupte din Țibleș, am străbătut deșșuri, ne-am temut de întâlnirea cu animalele sălbatice, cu care am cartat multe din galeriile din munții Gutâi, am cărat lăzi grele cu carote sau ne-au înghețat mâinile pe carote în cursul cartărilor. Colegi cu care am realizat hărți și secțiuni geologice, am discutat despre existența sau nu a unei falii, despre cât de diferite sau de asemănătoare sunt unele roci. Și cât ne-am frământat în legătură cu existența sau nu a unei mineralizații și, mai ales, despre felul în care trebuie făcută cercetarea ei, unde trebuie amplasat un foraj sau o galerie...*». «*Cu colegii mei: Mitică Istvan, Costică Cojocca, Weisz Geza, Marinel Kovacs, Alexe Bernad, Dragoș Florian, Maria Gabor, Ovidiu Morar, Nelu Vârșescu, Gyuri Haranth și alții, am împărțit atât succesele, cât și eșecurile, căci, evident, au fost și ele*».

«*Sunt foarte bucuroși că unii dintre colegii mei au preluat și continuat la un nivel superior o bună parte din cercetările începute împreună. Că reprezintă, într-un fel Baia Mare, la importante reuniuni științifice de prestigiu. Mi-aș fi putut dori ceva mai mult!?*» Nobilă dorință! «*În cursul carierei mele profesionale, ca bun cunoscător al geologiei zonei Baia Mare, am avut plăcerea să conduc pe teren, mai mulți cercetători din alte țări: Ungaria, Polonia, Bulgaria, URSS, Cehoslovacia, țări africane și altele. A fost o bună ocazie de a face schimb de informații. Cu unii am păstrat legătura mulți ani după. Iar eu am fost trimis de minister, în Ungaria. Proiectata mea vizită în URSS, pentru care primisem deja acordul de la Universitatea din Moscova a fost anulată de autoritățile române chiar în ziua în care fusesem chemat la minister, cu bagajele, pentru plecare!*»

«*De asemenea, mai mulți ani, am condus pe teren câte o zi sau mai multe pe studenții aflați în practică, mai ales pe cei de la Facultatea de Geologie a Universității din București. Întotdeauna, mi-a plăcut să colaborez cu cei tineri*».

Pe 4 octombrie 2018, anul în care Oscar Edelstein a împlinit 80 de ani, colegii l-au sărbătorit la Societatea Geologică a României – Filiala Baia Mare. Kovacs Marinel, dr. geolog, conferențiar universitar la Universitatea de Nord din Baia Mare și fost președinte al Consiliului Județean Maramureș, a prezentat *Laudatio Oscar Edelstein la aniversarea a 80 de ani*, trecând în revistă principalele realizări ale geologului prospector. Vom reda aici câteva fragmente:

«În cei 33 de ani de activitate în zona Baia Mare (...) a fost implicat în cele mai importante proiecte de cercetare. A reușit să formeze și să conducă cea mai performantă echipă de prospecțiuni geologice din România timp de peste 20 de ani».

Printre contribuțiile deosebite ale dlui Edelstein, geologul Kovacs menționează: – *Redarea în exploatare a zăcămintului Valea Roșie în anul 1961, după ce, în 1950, mina fusese abandonată; – Demonstrarea, prin proiectarea și documentarea forajului nr. 201, a continuității în adâncime a mineralizației din zăcămintul Dealul Crucii, rezultat ce a determinat redeschiderea minei;*

– *Evidențierea continuității spre est a filonului Nordic (Principal) din zăcămintul Baia Sprie și prin aceasta deschiderea minei Baia Sprie Est, prelungind cu cca 20 de ani activitatea EM Baia Sprie;*

– *Realizarea împreună cu colegii din Echipa de Prospecțiuni Baia Mare a hărților la scara 1:5.000 pentru majoritatea ariei cu vulcanite neogene din Munții Oaș-Țibleș și, pe această bază, realizarea – tot împreună – a două ediții ale Hărții geologice a munților Oaș-Țibleș, scara 1:25.000. Aceste hărți, prin complexitatea lor reprezintă unicate în România;*

– *Realizarea colecției etalon de roci magmatice din Munții Oaș-Gutâi-Țibleș, ce cuprinde câteva sute de mostre reprezentative, pentru care există compoziția chimică și mineralogică, date spectrale și petrofizice, și care a fost predată Muzeului de Mineralogie din Baia Mare;*

– *Realizarea sectorului roci magmatice și zăcăminte de minereuri din cadrul Muzeului de Mineralogie;*

– *Identificarea unui număr important de puncte fosilifere ce au permis clarificarea vârstei unor formațiuni sedimentare (...) »*

(...).«Domnul Oscar Edelstein a fost pionul principal în cadrul unor colaborări cu specialiști din țară și din străinătate, în domeniul de cercetare importante» și dr. Marinel Kovacs menționează aceste colaborări: cu prof. dr. Ștefan Pătrașcu (Universitatea București), cu dr. Crișan Demetrescu (Institutul de Geodinamică al Academiei Române), cu dr. Șerban Veliciu

(Institutul Geologic al României), cu dr. Slobodan Stoiçi (Întreprinderea Metale Rare), cu Institutul de Fizică nucleară al Academiei de Științe din Ungaria din Debrecen (dr. Kadoşa Balogh și dr. Pecskey Zoltan), cu Institutul Dolomieu al Universității din Grenoble (dr. Michel Bonhomme) și cu Institutul Geologic al Israelului (dr. Barbu Lang, dr. Gideon Steinitz). *«Toate aceste colaborări au condus la interpretări noi ale evoluției vulcanismului și a metalogeniei asociate în zona Baia Mare și la publicarea a numeroase articole științifice în reviste din țară și din străinătate, făcând cunoscut și apreciat atât IPEG-ul din Baia Mare în ansamblul său cât și specialiștii geologici ce au activat în cadrul acestuia».* *«După pensionare (2000–2003) a participat la realizarea a două sinteze privitoare la resursele minerale ale județelor Maramureș și Satu Mare făcând „inventarul” apelor minerale existente în cele două județe (...). A realizat și coordonat zeci de rapoarte, proiecte și sinteze geologice. (...) Este laureat al Premiului „Gheorghe Murgoci” al Academiei Române pe anul 1977 pentru: „Program de cercetare cu lucrări miniere și foraje a anomaliilor gravimetrice și magnetice conturate în zona Baia Sprie-Șuior, județul Maramureș”».*

Toate aceste realizări și multe altele le găsim menționate în „Dicționarul geologilor care au lucrat în zona Baia Mare și în arile adiacente” (ediții 2008 și 2014).

Dar, să ne întoarcem la ziua de 4 octombrie 2018 și să mai reproducem câteva fragmente din discursul dr. Marinel Kovacs: *«Domnul Oscar Edelstein a avut marele merit de-a imprima un stil de lucru extrem de profesionist atât colegilor din Echipa de prospecțiuni cât și colaboratorilor apropiați. (...) Baza de date realizată în cadrul Echipei de prospecțiuni, cu cartările celor mai importante lucrări de foraj și miniere, precum și cu analizele chimice de roci a reprezentat un unicat la nivel național. (...) Domnul Oscar Edelstein a avut de asemenea marele merit de-a fi încurajat permanent realizarea profesional-științifică a colegilor. A fost cel care, prin legăturile pe care le-a cultivat pe linie profesional-științifică cu cei mai renumiți specialiști din domeniu din țară, a reușit să procure cărți și articole de specialitate cu care puteai fi la curent cu noutățile de pe plan internațional. A încurajat în permanență participarea la manifestări științifice fiind un deschizător de drum pentru cei care posedau, asemenea dânsului, microbul cercetării geologice. Unii dintre aceștia și-au luat cu brio doctorate în domeniul în care s-au inițiat pe lângă Oscar Edelstein, cu teme legate de zona Baia Mare (Halga Sorin, Grancea Luminița, Kovacs Marinel, Fulop Alexandrina, Jurje Maria) (...). La împlinirea a 80 de ani de viață plini*

de realizări, toți cei care au lucrat sub coordonarea sa sau au colaborat îndeaproape, îi adresează calde mulțumiri și profunde sentimente de recunoștință».

Și alți colegi și colaboratori ai domnului Edelstein au avut prezentări sau au trimis mesaje atunci când nu au putut participa direct la aniversare. Redăm în continuare fragmente din cuvântul acestora:

Gheorghe Udubașa – membru al Academiei Române, profesor universitar. Coleg de an la facultate.

«Cu dl Oscar am fost colegi de facultate la București (1955–1960,...), după care dl Oscar a plecat la Baia Mare, spre surprinderea multora, (...). Aici, la Baia Mare, a avut însă realizările cele mai notabile, în special ca șef al echipei de prospecțiuni. În această perioadă am avut ocazia să lucrăm împreună, să scriem împreună, să ne cunoaștem mai bine. Așa l-am cunoscut pe dl. Oscar, plin de bun simț, modest (câteodată prea modest) și binevoitor cu (aproape) toată lumea. Membrii echipei de prospecțiuni îi datorează, cred, multe din realizările lor. A fost un șef adevărat, care își susținea „echipajul”, după testele de rigoare, evident, omogenizându-l. Astfel au rezultat multe lucruri extraordinare, începând sau sfârșind cu Harta geologică a Munților Oaș-Gutâi-Țibleș, scara 1:25.000, care reprezintă tabloul geologic cel mai cuprinzător al regiunii. M-au frapat, și nu numai pe mine, cunoștințele sale extraordinare, bine puse la punct, bazate pe îndelungi deplasări pe teren. Acestea au fost completate cu analize chimice (...) și determinări de vârste izotopice. Harta geologică a Munților Oaș-Gutâi-Țibleș rămâne o realizare de mare prestigiu, care nu cred că va fi depășită curând, în contextul regresului activității geologice în general în țară și al dispariției echipei de prospecțiuni. (...). Încă o dată La mulți ani, cu multă, multă sănătate și putere de muncă și poate să ajungem să mai colaborăm, dacă ne vor ține puterile. Eu sper că da». Așa își încheia optimist discursul acad. Gh. Udubașa, în octombrie 2018, dar la numai câteva luni (martie 2019) urma să-și părăsească definitiv colegii.

Haranth Gyuri – inginer geolog: a lucrat în cadrul Echipei de prospecțiuni Baia Mare între anii 1984–1991, apoi s-a mutat în Germania.

«...stimate domn Oscar, mă bucur în primul și în primul rând să vă știu sănătos, activ și în putere. Am avut șansa să lucrez câțiva ani în echipa Dumneavoastră și alături de Dumneavoastră și de alți colegi și oameni minunați. Am învățat de la Dumneavoastră și în echipa Dumneavoastră foarte multe lucruri de neprețuit și nu mă refer aici la cele cu aspect profesional (soarta a

făcut ca ulterior să nu le prea pot folosi în viață) ci la cele care m-au învățat să trec peste greutățile vieții în mod profesional”. Am învățat de la Dumneavoastră Domnule Oscar ce înseamnă seriozitatea, corectitudinea dar în mod deosebit perseverența și puterea de a-ți urmări scopurile în viață. Din acest motiv și nu numai, v-am închis în inima mea și vă port cu mine pretutindeni!»

Soții Vera și dr. geolog Nicolae Pop – colegi din Baia Mare. Nicu Pop a fost șeful direct al „dlui Oscar” în Chile.

«Mult stimat dl. Oscar, Pentru noi această zi e prilej de mare bucurie pentru că putem să spunem un LA MULȚI ANI, unui prieten activ, împlinit, fericit și cu minunate realizări. (...) Suntem recunoscători sortii că am avut prilejul să vă cunoaștem, cu mulți ani în urmă, să învățăm primii pași în meserie de la dumneavoastră și după aceea să muncim cot la cot ca și colegi. Au fost ani minunați cu multă muncă, dar și cu rezultate atât în țară cât și peste hotare, ani în care geologii români au reușit să fie recunoscuți la nivel național în Chile».

Ion (Nelu) Vârșescu – inginer geolog; a lucrat în cadrul Echipei de prospecțiuni Baia Mare. Din 1996 lucrează în Israel; membru al Societății Geologice din Israel.

«Dragă Domnule Oscar,

(...) Regret mult că nu pot veni și să vă îmbrățișez cu drag la împlinirea vârstei de 80 de ani. Ar fi fost încă un prilej să mă bucur de întâlnirea cu dvs. De fiecare dată, mă simt emoționat, ca în urmă cu 35 de ani, când v-am cunoscut... După ajutorul primit la definitivarea lucrării de diplomă, am hotărât să-mi iau repartiția la Baia Mare și să lucrez în Echipa de Prospecțiuni. M-au atras atmosfera și relația colegială deosebită pe care le-am observat. Dumneavoastră, ca bun psiholog, cu răbdare și încredere, m-ați pus repede în temă cu ceea ce aveam de făcut. Vă mărturisesc că puțini oameni, dintre cei pe care i-am cunoscut, sunt înzestrați cu calități de organizator, așa cum am remarcat la dvs. Exemplul personal, inițiativele, nesfârșitul entuziasm și pasiunea pe care o depuneți în orice vă preocupă, competența și modul ordonat de lucru, se transmit și îi impulsionează și pe cei din jurul dvs. Aceste însușiri ne motivează și ne provoacă. Și între colegii de la Mineralogie, Geochimie, laboratoare, geologi din șantiere ați reușit să creați o interacțiune de muncă și spirituală care durează de atâția ani... Am admirat creativitatea, capacitatea de muncă, gândirea strategică, continua preocupare pentru învățare, completare și găsirea de noi teme și soluții. (...) Mi-amintesc cum veneați cu câte o lucrare sau cât vă bucurați că ați dat peste o

documentație ce ne-ar fi de folos. Ne-ați încurajat să participăm la Simpozioane și Congrese, să prezentăm ceea ce observăm și merita de menționat. M-a impresionat capacitatea dvs. de a selecta și de a recunoaște lucrările deosebite care ne puteau ajuta în cercetările noastre. (...) Vă interesați de foștii colegi, pe unde sunt, ce au mai făcut și reușiți să păstrați legăturile cu noi, împrăștiati sau nu prin lume... Nu știu să vă fi certat cu cineva. Ați avut răbdare, tact și înțelegere când ceva nu mergea... Pentru mine și familia mea, sunteți un model. (...). Rar am întâlnit un om așa modest și vă apreciez și pentru ajutorul pe care multora l-ați dat».

Luminița Grancea, dr. geolog la Universitatea Nancy, conferențiar la Universitatea Le Mans-Franța, analist în probleme de Energie Nucleară la OECD:

«Dragă domnule Oscar,

Primele experiențe profesionale ne jalonează cursul vieții și ne călăuzesc apoi prin hățiturile ei. Îmi voi aminti întotdeauna cu drag de prima mea experiență și aventură în echipa dumneavoastră și mai ales de valorile pe care le-ați promovat. Viața lungă și numai bucurii! (Luminița, în avion între Viena și Paris)»

Antoneta Seghedi, președinte Consiliul director SGR

«Stimate domnule Edelstein,

În anul în care împliniți 80 de ani, nu putem să nu ne amintim de activitatea dumneavoastră din cadrul Societății Geologice a României. Ați fost unul dintre membrii fondatori ai SGR, în anul 1990. Ați condus apoi Filiala Baia Mare a Societății, până în anul 2003. În această perioadă filiala Baia Mare a fost cea mai activă filială a SGR, organizând lunar întruniri cu membrii, precum și diverse conferințe și evenimente. Ați fost inițiatorul volumului „Dicționarul Geologilor care au lucrat în zona Baia Mare”, care, după ani de muncă susținută, a văzut lumina tiparului în 2008. Ediția a 2-a revizuită a fost publicată în 2014. Este prima carte publicată în cadrul Societății Geologice a României, și este realizarea filialei Baia Mare. De la înființarea SGR, ați fost unul dintre cei mai activi membri ai acesteia, stimulând astfel și implicarea altor membri ai comunității geologice baimărene și nu numai. Sunteți un exemplu pentru noi toți. În numele Consiliului director, vă urez din toată inima „La mulți ani sănătoși și împliniți!”»

Îmi amintesc³ cu multă plăcere că pe la sfârșitul anilor '90, când încă mai lucram la Muzeu, am primit o scrisoare tocmai din îndepărtata Chile, din partea domnului Edelstein, în care, printre altele, mă întreba dacă prin colecțiile Muzeului Antipa se află și minerale din Chile. Știam că nu avem și i-am răspuns ca atare. Am plecat în concediu și la întoarcere am avut plăcuta surpriză să găsesc un pachet, adus de domnul Edelstein în absența mea, cu minerale din Chile. Printre acestea, și *Atacamit*. Descoperit inițial în 1801, în deșertul Atacama, din nordul statului Chile, de către Dmitri Alexeievich Gallitzin, *Atacamitul* este o clorură bazică de cupru, în diferite nuanțe de verde, ce cristalizează în sistemul ortorombic. Este un mineral destul de rar, deoarece condițiile sale de formare sunt deosebite. Privind mostrele, frumos etichetate și așezate cu grijă în cutie, n-am putut să nu mă gândesc că foarte mulți călătoresc prin cele mai îndepărtate colțuri ale Lumii, fără să aducă nimic în țară.

Despre perioada în care Oscar Edelstein a lucrat în Chile (25 septembrie 1993–20 mai 1999) ca geolog prospector la Compania de explorare și exploatare minieră „COEMIN”, aflăm mai multe amănunte chiar de la domnia sa: «*Acolo, împreună cu colegii Bâlcu Teodor și Isache Constantin am prospectat o arie din jurul minei Carola aflată în exploatare, proprietate a firmei, localizată în deșertul Atacama și am efectuat evaluarea a numeroase alte proprietăți miniere ale întreprinderii, aflate în diverse regiuni din Chile. Prospectiunile, care s-au desfășurat într-un ritm alert, au condus la ipoteza că în perimetru sunt perspective de a găsi mineralizații cuprifere. Pe această bază, am elaborat un proiect de foraje care au confirmat presupunerile și care au fost urmate de executarea unor ample galerii. Prin aceste galerii, s-au interceptat și cercetat mineralizațiile care, ulterior, după revenirea mea în țară, au intrat în exploatare*». «*În cazul evaluării proprietăților miniere prin recunoașteri geologice, am stabilit care dintre acestea prezintă interes, și am schițat cercetările necesare, și care nu au perspectivă, așadar se poate renunța la ele*». «*La plecarea din Chile, am primit o scrisoare de mulțumire din partea direcțiunii Societății Contractuale Miniere „Carola” pentru munca depusă, pentru dedicare și profesionalism*».

³ M.-D. Andrei

Foto nr. 2 – Geolog prospector, în Chile

Foto nr. 3 – Geolog prospector, în Cordiliera

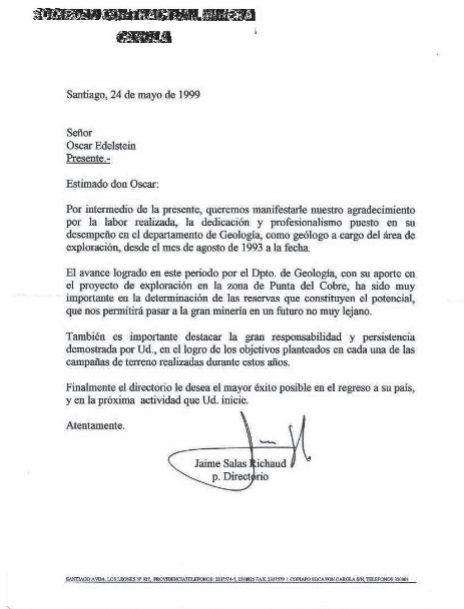

Foto nr. 4 – Scrisoare de mulțumire din partea Societății Contractuale Miniere „Carola”

Redăm traducerea din spaniolă a documentului menționat:

Societatea contractuală minieră CAROLA Santiago,
24 mai 1999 Domnului Oscar Edelstein

Stimate Domnule Oscar,

Prin intermediul prezentei, dorim să ne manifestăm mulțumirea pentru munca realizată, dedicarea și profesionalismul dvs în funcția pe care o aveți în Departamentul de Geologie, ca geolog de prospecțiune, din august 1993 și până astăzi. Progresul reușit în această perioadă de către Departamentul de Geologie, cu aportul dvs în proiectul prospecțiunii din zona Punta del Cobre, a fost foarte important în determinarea rezervelor ce constituie potențialul, care ne va permite să trecem la marea exploatare minieră într-un viitor nu foarte îndepărtat. De asemenea, este important să evidențiem marea responsabilitate și persistență demonstrată de dvs.

în realizarea obiectivelor stabilite în fiecare dintre campaniile de teren desfășurate în acești ani.

În încheiere, consiliul director vă urează cel mai mare succes posibil la întoarcerea în țara dvs. și în următoarea activitate pe care o veți începe.

Cu sinceritate,
Jaime Salas Richaud
p. Director

Dl. geolog Edelstein, ne prezintă și alte realizări profesionale:

«*Principalele rezultate științifice ale cercetărilor mele au fost prezentate în circa șaptezeci de articole, majoritatea elaborate împreună cu colegii și publicate în reviste de specialitate din țară și din străinătate*». «*Am coordonat, în colaborare cu colegii, realizarea a trei cărți*»:

– „*Dicționarul geologilor care au lucrat în zona Baia Mare și în ariile adiacente*” (ediții 2008 și 2014) «*o lucrare amplă de cca 600 de pagini ce cuprinde date sumare despre mai mult de 1000 de cercetători, despre instituțiile și institutele ce au activat în zonă și liste ale lucrărilor publicate referitoare la geologia regiunii*».

– „*In memoriam. Dumitru Iștvan*” (2012) «*este o lucrare dedicată unui coleg, poate cel mai bun cunoscător al geologiei județului Maramureș, decedat în urma unui accident în timpul unei excursii*». Redăm câteva fragmente din „*Introducere*”, scrisă de Oscar Edelstein, primul coordonator al volumului. «*Tristul eveniment a apropiat, poate pentru prima dată, colectivele în care Mitică a activat: geologi, speologi, montaniarzi, orientariști. Afectați de dispariția prietenului, în unele cazuri a mentorului nostru, fiecare am dorit ca, într-un fel sau altul, să contribuim la perpetuarea memoriei lui*». «*(...) a fost atribuit numele său unei galerii din zona Valea Roșie și s-a organizat un reușit concurs de orientare. (...) s-a hotărât realizarea unui volum care să reunească gândurile celor care l-au cunoscut. (...) Volumul este structurat pe capitole, ce reprezintă de fapt principalele preocupări ale lui Mitică. (...) în cadrul fiecărui capitol (...) o primă prezentare mai cuprinzătoare a realizărilor sale și apoi gânduri despre Mitică (...)*».

– „*Povestea unei școli bucureștene. Școala de pe Calea Plevnei*” (2021). «*I-am stimat pe învățătorii și profesorii acestei școli, la care am învățat primele șapte clase. De asemenea, la această școală, am fost instructor de pionieri*

aproape zece ani. A fost una dintre cele mai frumoase perioade din viața mea. De aceea a fost firească dorința de a memora acele vremuri».

Din Cuvânt înainte la acest volum, al Prof. Nicolae Anastasiu, Membru al Academiei Române, redăm câteva pasaje.

«Când am citit cuprinsul monografiei „Povestea unei școli bucureștene. Școala de pe Calea Plevnei” din curtea bisericii Francmazon, trimise de dl Oscar Edelstein, (...), am fost puțin surprins de structura sa, de problemele abordate, precum și de diversitatea și numărul mare al autorilor unei corespondențe prinse în manuscris. „Ce am în față?” a fost prima întrebare pe care mi-am pus-o înainte să schițez un Cuvânt înainte. Apoi am parcurs textul pagină cu pagină și, foarte repede, m-a cuprins o puternică emoție. Mi-am dat seama că mă aflu în fața unei altfel de monografii despre o școală din București înființată în anul 1867, despre profesorii și elevii săi, despre cataloage și situații școlare, dar și despre situații financiare și cataclisme ale istoriei. Iar C.V.-urile absolvenților mă transportau în istoria acelor vremuri. Textele lor, mai scurte sau mai extinse, conduc, cu nostalgia adolescenței, spre împlinirile pe care le-au avut absolvenții școlii 154 din perioada 1951 – 1969, când fiecare dintre ei s-a maturizat și a căpătat o poziție vizibilă în societate. Am descoperit astfel cum se făcea învățământ atunci, cum se nășteau motivații în mințile tinere și fierbinți, cum se finalizau pasiuni – cu îndârjire și efort –, cum se căutau modele de urmat, care erau valorile pe care profesorii le inoculau elevilor și care erau ambițiile lor, cum se confruntau ambițiile între prieteni și colegi. Totul despre o educație pe care astăzi, din păcate, nu mai știm să o practicăm». (...) «Ceea ce am citit eu și ceea ce veți citi și dumneavoastră reprezintă oglinda efortului de reconstituire a unei istorii pe care coordonatorii l-au depus, a științei lor de a atrage răspunsuri autentice de la foști elevi, de a le suda și de a le lăsa să curgă, fără intervenții prea mari. Autenticitatea textului rezultat este evidentă. Aceasta este și expresia emoției pe care am simțit-o: transpunerea cititorului într-o lume care, din păcate, nu mai există». (...) «Le mulțumesc coordonatorilor pentru bucuria pe care mi-au oferit-o de a citi manuscrisul și de a fi, pentru câteva momente, elev la Școala din Calea Plevnei».

Despre cum a apărut pasiunea domnului Oscar Edelstein pentru lucrarea pietrelor, domnia sa ne povestește: *«În 1981, aflat în vizită la frații mei, în Statele Unite, am răspuns invitației bunului meu prieten, dr. geolog*

*Lang Barbu, un foarte bun cunoscător al geologiei zonei Baia Mare și l-am vizitat la Mineapolis, unde urma un curs postdoctoral. M-a condus la câteva obiective geologice, am asistat împreună la un curs al unui cunoscut profesor și m-a dus la o expoziție de minerale organizată de geologi amatori. A fost momentul din care am devenit un pasionat căutător și prelucrător al pietrelor. Fratele meu mai mic (Renel, a lucrat în domeniul construcțiilor; a emigrat în SUA n.n.) a fost foarte receptiv și mi-a îndeplinit dorința: cu 100 dolari –sumă ce mi se părea atunci foarte mare –, a cumpărat un tumbler (moară pentru pietre n.n.). Revenit acasă, am început să testez cam tot ceea ce ar fi putut fi șlefuit. Am folosit apoi timpul liber ca să caut și să șlefuiesc pietre. Iar în 1991, când nu mai era sigur că întreprinderea de Stat la care lucram (IPEG Maramureș n.n.) va mai supraviețui, am înființat o asociație familială care se ocupă de pietre ca obiect de podoabă. Între timp, am citit mult, am fost de câteva ori la cunoscuta bursă de minerale de la München, m-am înscris în Asociația Mineralogilor, Paleontologilor și Gemologilor Amatori din România, înființată de profesorul universitar Virgil Ghiurcă, la Cluj-Napoca și am participat la numeroase expoziții de minerale la Muzeul Antipa, la Muzeul Geologic, ca și la muzee din Cluj, Bistrița, Timișoara, Constanța. Ba chiar, am și făcut o serie de expuneri despre pietrele prețioase la muzeele din Baia Mare, Craiova, Bistrița, la Casa de Cultură din Pașcani». «La expozițiile de prezentare a colecțiilor de roci și minerale, a obiectelor realizate din pietre prețioase, fine sau ornamentale, m-am bucurat de interesul adolescenților pentru geologie, mineralogie. Cred că întâlnirile acestea i-au determinat pe unii să devină geologi. Unul dintre aceștia lucrează acum la doctorat în Elveția. Iar despre rolul meu în alegerea profesiei de geolog a unei tinere, am aflat mult mai târziu și doar întâmplător dintr-un articol de revistă». Căutând articolul cu pricina, am aflat întreaga poveste. Această tânără, astăzi un bun geolog în Franța, întrebată fiind de reporter care a fost momentul în care a hotărât să studieze geologia, povestește cum era în ultimul an de liceu în România când, în cadrul unei expoziții de minerale, a avut ocazia să-l asculte pe cercetătorul geolog Oscar Edelstein, vorbind despre explorările sale în Chile, în deșertul Atacama. În timp ce geologul explica din ce sunt alcătuite cristalele și rocile și ce este chimia mineralelor, tânăra, pasionată de chimie și atrasă de locuri și călătorii exotice, și-a ales drumul: *va studia geologia!**

Cu ani în urmă, pe vremea când se organizau „Târguri de pietre” și la Muzeul Antipa, încă de la început ne-a atras atenția standul dlui Edelstein. Emană atâta căldură, delicatete și mult, foarte mult bun gust. Era cu totul altfel decât celelalte standuri. Nu știam că impresia pe care ți-o creaa acel colțișor de frumusețe se datora în bună parte soției dlui Edelstein, Klara, pe care nu avusesem plăcerea s-o cunoaștem. L-am rugat pe domnul Edelstein să ne vorbească despre soția domniei sale. *«Eu m-am ocupat de colecții de roci și minerale, iar soția, care a lucrat tot în domeniul geologiei, ca tehnician geolog, s-a dedicat realizării obiectelor de podobă: coliere, brățări, cercei, copăcei. Cu un simț artistic deosebit, cu inspirație, cu răbdare și cu o excelentă dexteritate a produs piese de mare rafinament, apreciate de vizitatorii expozițiilor»* ne spune „dl. Oscar”, apoi ne oferă un fragment dintr-un articol scris de Adriana Vela în revista „Femeia de azi”, din 1–7 noiembrie 2008: *«Maramureș. Ținut cu rezonanță de legendă și cu oameni pe măsură. Nu întâmplător tocmai aici locuiește Klara Edelstein, femeia care de 14 ani transformă pietrele în bijuterii. Preface materia amorfă în minuni de lumină și culoare. Cu ochii, cu sufletul, cu vârful degetelor. Lucrare fără de care astăzi nu-și mai poate găsi liniștea și bucuria. Fără de care nu mai poate trăi»*. Dar în familia Edelstein, nu doar cei doi soți, Oscar și Klara, au pasiunea pietrelor. Dl Edelstein ne vorbește și despre ceilalți membri ai familiei: *«În scurt timp și fiica noastră, Anca Hajer, absolventă și ea a Facultății de Geologie a Universității București, a fost atrasă de lucrul cu pietrele. Pasionată de bijuterii și cristaloterapie, a devenit o creatoare de modele și o cunoscătoare a proprietăților subtile ale pietrelor. Micul dar cochetul magazin din Baia Mare pe care îl conduce este o atracție importantă pentru băimăreni și pentru vizitatorii orașului. De asemenea și nepoata noastră, Amalia Hajer, absolventă a Facultăților de Limbi Moderne Aplicate (Franceză-Engleză) și Psihologie Clinică de la Universitatea din Cluj-Napoca, în timpul liber ajută la buna funcționare a magazinului și la realizarea obiectelor de podobă»*.

Așadar, pe domnul Edelstein îl știm de mulți ani. Mărturisim însă faptul că atunci când am hotărât să scriem articolul despre domnia sa nu cunoșteam, nici pe de parte, realizările remarcabile ale acestui domn geolog, care, când i-am cerut acordul, din prea multă modestie, era aproape să ne refuze. Întâlnindu-l de multe ori pe la târguri, l-am văzut cum oferă,

cu blândețe și răbdare, o mulțime de explicații celor care îi pun întrebări referitoare la denumirea și proveniența pietrelor din colierul sau brățara pe care au ales-o. La rândul său, Domnul Oscar, așa cum îi spun toți cunoscuții, este întotdeauna dornic să știe cât mai multe amănunte despre pietrele și uneori cochiliile pe care le expune, pentru ca relația sa cu cel ce se oprește în dreptul standului să nu fie doar una „seacă”, de vânzare-cumpărare, ci să fie însoțită și de o „poveste” științifică adevărată. În felul acesta omul pleacă nu numai cu obiectul cumpărat dar și mai „bogat”... în cunoaștere! Și, apropo de cunoaștere. Ne-aducem aminte de-o mică întâmplare, la un târg, la Muzeul de Geologie, când, ca de obicei, ne aflam prin preajma domnului Edelstein. O reporteră tânără, foarte grăbită și nu numai, îl întreabă pe dl Oscar: „Cum te cheamă?” (!!!) după care urmează o ploaie de alte întrebări absolut stupide, adresate, bineînțeles, tot la persoana a II-a singular (!). La care, privind-o cu seninătate și cu un zâmbet abia schițat, dl Oscar o întreabă: „Știți ce înseamnă „Edelstein”? Nu știa, desigur, așa că a fost nevoit să-i traducă. Înseamnă „Piatră Prețioasă”! Ce nume poate să fie mai frumos și mai potrivit pentru cineva care a fost pasionat de „pietre” dintotdeauna?! Să știți domnule Piatră Prețioasă că am mai observat ceva de-a lungul anilor. După ce cumpărătorul plătește și pleacă de la standul dvs, bancnotele rămân adesea la vedere, peste obiectele expuse, timp în care nici nu vă aflați prin apropiere. Se vede că sunteți omul care a crezut și continuă să creadă în cinstea și corectitudinea aproapelui... Ați iubit întotdeauna oamenii și ați avut mereu încredere în ei.

Bibliografie:

- [1] Edelstein, O., Kovacs, M. (coordonatori), 2008 – *Dicționarul geologilor care au lucrat în zona Baia Mare și în ariile adiacente*. Societatea Geologică a României, Filiala Baia Mare. Editura Risoprint, Baia Mare, 425 p. (Ediția II-a, 2014).
- [2] Edelstein, O. (coordonator), 2012 – *In memoriam Dumitru Iștván*. Ed. CECONI, Baia Mare.
- [3] Edelstein, O., Gălățeanu-Fârnoagă, G., Ulici, Aurelia, Balaban, Anca (coordonatori), 2021 – *Povestea unei școli bucureștene. Școala de pe Calea Plevnei*, Ed. EUROTIP, Baia Mare, 384 p.